

Vergaderjaar 2012–2013

33 400 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2013

K

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 28 augustus 2013

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ heeft in haar vergadering van 9 juli 2013 gesproken over de brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Voorzitter van de Tweede Kamer d.d. 21 juni jl., waarvan een afschrift op 4 juli jl. aan de Voorzitter van de Eerste Kamer is aangeboden.² Naar aanleiding hiervan hebben de leden van enkele fracties nog enige vragen gesteld op 16 juli 2013.

De Minister heeft op 27 augustus 2013 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
F. Bergman

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Dupuis (VVD), Linthorst (PvdA), Kox (SP), Sylvester (PvdA), Essers (CDA), Engels (D66), Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU) Schaap (VVD), De Vries-Leggedoor (CDA) (*voorzitter*), Lokin-Sassen (CDA), Backer (D66), Ganzevoort (GL) (*vicevoorzitter*), De Lange (OSF), Koole (PvdA), Sent (PvdA), Vlietstra (PvdA), Van Strien (PVV), Sørensen (PVV), Frijters-Klijnen (PVV), Bruijn (VVD), Gerkens (SP)

² Kamerstukken I 2012/13, 33 400 VIII, J; Kamerstukken II 2012/13, 31 288, nr. 345.

BRIEF AAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Den Haag, 16 juli 103

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft in haar vergadering van 9 juli 2013 gesproken over het schrijven van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Voorzitter van de Tweede Kamer d.d. 21 juni jl., waarvan een afschrift op 4 juli jl. aan de Voorzitter van de Eerste Kamer is aangeboden.³ Naar aanleiding van dit schrijven hebben de leden van de **CDA**-fractie nog enige vragen. De leden van de **GroenLinks**-fractie sluiten zich bij deze vragen aan en hebben zelf ook nog enige vragen. De leden van de **SP**-fractie sluiten zich bij alle gestelde vragen aan.

Deelnemende instellingen en opleidingen

De Universiteit Leiden heeft zich instellingsbreed opgegeven voor deelname aan het experiment bindend studieadvies, met uitzondering van de zogenaamde «unica»-opleidingen. In totaal gaan in september 2013 in Leiden 39 opleidingen aan genoemd «experiment» deelnemen. Alle in Leiden aan deze opleidingen studerende, in het eerste jaar geschat op 4.333 studenten, moeten aan het einde van hun tweede jaar minimaal 90 studiepunten hebben behaald en de propedeutische fase hebben afgerond, willen zij ontkomen aan een negatief bindend studieadvies. De leden van de **CDA**-fractie constateren dat hiermee voor de Universiteit Leiden niet meer sprake is van een «experiment», maar van invoering van een geheel nieuw studiesysteem voor de komende generaties van Leidse studenten, en wel zonder wettelijke grondslag. Is de Minister het met deze constatering eens? Gaarne ontvangen deze leden een gemotiveerde reactie.

De leden van de fractie van **GroenLinks** constateren dat het Amsterdam University College zich voor het experiment BSA meldt met als voornemen een grens te hanteren die gelijk staat aan een nominale studieprestatie (30 EC per semester). Is de Minister het met deze leden eens dat dit een vergaande interpretatie van het experiment is die de intentie van de BSA te boven gaat? Is hier volgens de Minister nog sprake van een proportionele toepassing van het BSA?

Aantal studenten dat onder de werking van het experiment zal vallen

Hoewel formeel aan de randvoorwaarden zoals neergelegd in de motie-Mohandis⁴ voor het experiment wordt voldaan, zullen vanaf september 2013 van de in totaal 4.993 studenten die onder het experiment komen te vallen, er in totaal 4.333 in Leiden studeren, zijnde 86,8% van het totaal aantal deelnemende studenten aan het zogenaamde «experiment». In verband met de stapeling van de aantallen voor de volledige duur dat dit cohort de opleiding volgt (drie jaar voor een wo-bachelor en vier jaar voor een hbo-bachelor) zullen naar verwachting van de totale – nominale – studieduur van dit cohort in totaal 15.099 studenten onder dit experiment vallen, van wie 12.999 in Leiden. Volgens de leden van de **CDA**-fractie doet een dergelijke concentratie van onder het experiment vallende studenten in één universiteitsstad afbreuk, niet alleen aan de geest van de motie om de experimenten te spreiden onder de studentenpopulatie, maar ook aan het karakter zelf van een «experiment». Is de Minister niet ook van oordeel dat een dergelijke concentratie van

³ Kamerstukken I 2012/13, 33 400 VIII, J; Kamerstukken II 2012/13, 31 288, nr. 345.

⁴ Kamerstukken II 2012/13, 31 288, nr. 336.

deelnemers aan het experiment in één stad in strijd is met de geest en strekking, zowel van de motie als van het experiment? Gaarne ontvangen deze leden een gemotiveerde reactie.

Overig

Zou hetgeen de leden van de **CDA**-fractie bovenstaand hebben opgemerkt niet aanleiding voor de Minister moeten zijn om gebruik te maken van haar recht om in te grijpen? Gaarne ontvangen deze leden een gemotiveerde reactie van de Minister.

De commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kijkt met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag uiterlijk begin september 2013.

Voorzitter van de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
G. de Vries-Leggedoor

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 augustus 2013

Bij brief van 16 juli jl. (uw kenmerk 152415.04u) heeft u mij meegedeeld dat in de vergadering van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 9 juli 2013 is gesproken over mijn schrijven aan de voorzitter van de Tweede Kamer over deelname van instellingen en opleidingen aan het experiment bindend studieadvies, d.d. 21 juni jl., Kamerstuknummer 31 288, nr. 345. De leden van de **CDA**-fractie, de **Groenlinks**-fractie en de **SP**-fractie hebben aangegeven nog enige vragen te hebben n.a.v. van dit schrijven.

Hierbij zend ik u, mede namens de Minister van Economische Zaken, het antwoord op deze vragen. Ik volg daarbij de indeling van uw brief.

Deelnemende instellingen en opleidingen

De leden van de **CDA**-fractie, de **GroenLinks**-fractie en van de **SP**-fractie constateren dat voor de Universiteit Leiden niet meer sprake is van een «experiment», maar van invoering van een geheel nieuw studiesysteem voor de komende generaties van Leidse studenten, en wel zonder wettelijke grondslag. Zij komen tot die constatering omdat de Universiteit Leiden zich instellingsbreed heeft opgegeven voor deelname aan het experiment bindend studieadvies, met uitzondering van de zogenaamde «unica»-opleidingen. Dit betekent dat in september 2013 in Leiden in totaal 39 opleidingen aan genoemd «experiment» deelnemen. Alle in Leiden aan deze opleidingen studerende, in het eerste jaar geschat op 4.333 studenten, moeten aan het einde van hun tweede jaar minimaal 90 studiepunten hebben behaald en de propedeutische fase hebben afgerond, willen zij ontkomen aan een negatief bindend studieadvies. De leden vragen of de Minister het eens is met hun constatering.

Ik deel de constatering niet. Het besluit, met als wettelijke basis artikel 1.7a van de WHW ziet op een landelijk experiment voor het landelijke aanbod aan opleidingen (unica uitgezonderd).

De AMvB sluit instellingsbrede deelname niet uit. Om op basis van de resultaten en uitkomsten van het experiment te kunnen beoordelen of het goed zou zijn om de mogelijkheid van bindende studieadviezen ook na het eerste jaar in de wet op te nemen, kan de instellingsbrede deelname aan het experiment in Leiden – naast deelname met slechts enkele opleidingen bij andere instellingen – juist waardevolle informatie opleveren. Dit kan immers een goed beeld opleveren van de uitvoerbaarheid van deze mogelijkheid en de gevolgen van de invoering voor de gehele studentenpopulatie van een instelling. Doordat unieke opleidingen uitgesloten zijn van deelname aan het experiment en het een landelijk experiment is waarbij nooit alle studenten die een soortgelijke opleiding volgen allemaal onder de werking van het experiment mogen vallen zijn er voldoende waarborgen ingebouwd die voorkomen dat studenten de opleiding van hun voorkeur nergens zouden kunnen volgen zonder ook deel te nemen aan het experiment.

De leden van de fracties van **GroenLinks** en van de **SP** constateren dat het Amsterdam University College zich voor het experiment BSA meldt met als voornemen een grens te hanteren die gelijk staat aan een nominale studieprestatie (30 EC per semester). Genoemde leden vragen mij of ik het met hen eens ben dat dit een vergaande interpretatie van het

experiment is die de intentie van de BSA te boven gaat. Ook vragen zij of er nog sprake is van een proportionele toepassing van het BSA.

Ik deel de opvatting dat dit een vergaande interpretatie van het experiment is die de intentie van het BSA te boven gaat niet en vind dit een toelaatbare toepassing van het BSA. In de AMvB zijn de studienormen waaraan de studenten moeten voldoen vrijgelaten en een studienorm van 60 ECTS op jaarbasis is toegestaan op basis van de AMvB. Dit past in de ambitie dat nominaal studeren regel is en geen uitzondering. Wel is het zo dat de instelling het experimenteel BSA alleen mag inzetten, indien de deelnemende opleiding heeft gezorgd voor zodanige voorzieningen dat de mogelijkheden voor een goede studievoortgang zijn gewaarborgd. De studienorm die de instelling voor een opleiding hanteert, zal zich moeten verhouden tot de mate waarin de vereiste voorzieningen gerealiseerd zijn.

Aantal studenten dat onder de werking van het experiment zal vallen

Hoewel formeel aan de randvoorwaarden zoals neergelegd in de motie-Mohandis⁵ voor het experiment wordt voldaan, zullen vanaf september 2013 van de in totaal 4.993 studenten die onder het experiment komen te vallen, er in totaal 4.333 in Leiden studeren, zijnde 86,8% van het totaal aantal deelnemende studenten aan het zogenaamde «experiment». In verband met de stapeling van de aantallen voor de volledige duur dat dit cohort de opleiding volgt (drie jaar voor een wo-bachelor en vier jaar voor een hbo-bachelor) zullen naar verwachting van de totale – nominale – studieduur van dit cohort in totaal 15.099 studenten onder dit experiment vallen, van wie 12.999 in Leiden.

De leden van de **CDA**-fractie, de **GroenLinks**-fractie en van de **SP**-fractie menen dat een concentratie van 12.999 van de 15.099 onder het experiment vallende studenten bij de Universiteit Leiden afbreuk doet aan zowel de geest als de strekking van de motie-Mohandis, en het karakter zelf van een experiment. Zij vragen mij of ik dat oordeel deel.

Ik deel dit oordeel niet. De motie vraagt om een beperking van het aantal deelnemende instellingen, een maximering van het percentage deelnemende studenten van de totale studentenpopulatie in Nederland en borging van voldoende studiekeuzemogelijkheden zonder deelname aan het experiment. Hier wordt aan voldaan. Bovendien gaat het naar mijn verwachting om een voorlopige concentratie in één stad. Er bestaat nog een tweede mogelijkheid voor instellingen om met een aantal opleidingen of instellingsbreed te beginnen met de deelname aan het experiment. Op basis van de signalen uit het veld ga ik ervan uit dat er zich voor de deadline van 1 april 2014 nog een aantal extra instellingen zal melden voor deelname aan het experiment. Hierdoor zal er naar verwachting meer spreiding ontstaan van het aantal deelnemers over het land, over de sectoren hoger onderwijs en voor wat betreft de aantallen studenten die onder de werking van het experiment vallen.

Overig

De leden van de **CDA**-fractie, de **GroenLinks**-fractie en van de **SP**-fractie vragen of er gelet op hun bovenstaande vragen geen aanleiding voor mij is om gebruik te maken van het recht om in te grijpen.

Gelet op mijn bovenstaande antwoorden en gelet op de informatie van de instellingen omtrent de invulling van hun deelname aan het experiment, zie ik geen aanleiding om in te grijpen. Uiteraard volg ik de instellingen

⁵ Kamerstukken II 2012/13, 31 288, nr. 336.

nauwlettend en zal ik niet aarzelen om het experiment geheel of gedeeltelijk bij een opleiding, een instelling of in zijn geheel stop te zetten wanneer de toegankelijkheid en/of de studeerbaarheid van het hoger onderwijs in het geding komt.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker